

PRAGMATIK KOMPETENSIYADA INGLIZ TILINI O'QITISHDA ONLAYN TA'LIMNING AHAMIYATI

Xolmuradova Shaxnoza Shavkatovna

Termiz iqtisodiyot va servis universiteti magistranti

ЗНАЧЕНИЕ ОНЛАЙН-ОБРАЗОВАНИЯ В ОБУЧЕНИИ АНГЛИЙСКОМУ ЯЗЫКУ В ПРАГМАТИЧЕСКОЙ КОМПЕТЕНЦИИ

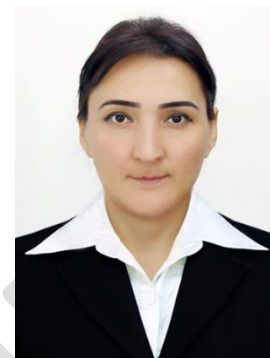
Холмурадова Шахноза Шавкатовна

магистрант Термезского университета экономики и сервиса

THE SIGNIFICANCE OF ONLINE EDUCATION IN TEACHING ENGLISH IN PRAGMATIC COMPETENCE

Kholmuradova Shakhnoza Shavkatovna

Master's student at the Termez University of Economics and Service

E-mail:

shaxnoza11@bk.ru

Orcid: 0009-0009-6144-7109

Annotatsiya: Ushbu maqolada pragmatik kompetentsiya tilni ijtimoiy sharoitlarda to'g'ri ishlatish qobiliyatini anglatadi va til o'rganishning muhim qismi ekanligi haqida ma'lumotlar keltirilgan. Ushbu tadqiqot Termiz iqtisodiyot va servis universitetining ingliz tili o'qituvchilari va ingliz tilini o'rganuvchilari orqali masofaviy ta'lim kontekstida pragmatik kompetensiyani rivojlantirish uchun texnologiya qanday kuchli bo'lishi mumkinligiga qaratilgan.

Kalit so'zlar: Pragmatik kompetentsiya, ingliz tilini onlayn o'rganish, texnologiyalar bilan kengaytirilgan til o'rganish, madaniyatlararo muloqot va boshqalar.

Аннотация. В данной статье представлена информация о том, что прагматическая компетентность относится к способности правильно использовать язык в социальных ситуациях и является важной частью изучения языка. В данном исследовании основное внимание уделяется тому, как технологии могут быть эффективным средством развития прагматической компетентности в контексте дистанционного обучения у преподавателей английского языка и изучающих английский язык в Термезском университете экономики и сервиса.

Ключевые слова: прагматическая компетентность, онлайн-обучение английскому языку, технологически усовершенствованное изучение языка, межкультурная коммуникация и т. д.

Abstract. This paper presents the information that pragmatic competence refers to the ability to use language correctly in social situations and is an important part of language learning. This study focuses on how technology can be an effective means of developing pragmatic competence in the context of distance learning among English teachers and English learners at Termez University of Economics and Service.

Keywords: pragmatic competence, online English language teaching, technology-enhanced language learning, intercultural communication, etc.

KIRISH (ВЕВЕДЕНИЕ/INTRODUCTION).

Til o'rganishning asosiy komponenti pragmatik kompetensiya yoki ijtimoiy vaziyatlarda tildan foydalanish qobiliyatidir. Bu talabalarga ijtimoiy jihatdan maqbul, madaniy ahamiyatga ega va muloqot maqsadlariga erishish uchun foydali bo'lgan tilni tushunish va ishlatishga yordam beradi.

Til o'rgatish an'anaviy tarzda, asosan, an'anaviy sinflarda o'tkazilgan bo'lsa-da, onlayn ta'limning paydo bo'lishi pragmatik ko'nikmalarni rivojlantirish uchun yangi imkoniyatlar yaratdi.

Bundan tashqari, pragmatik kompetentsiya kommunikativ maqsadlarga erishish uchun muhim bo'lgan madaniy tilni tushunish va ishlab

chiqarishda muhim rol o'ynaydi. Pragmatik kompetensiya o'quvchilarga yashirin ma'nolarni tushunish, tegishli tilni yaratish va turli ijtimoiy kontekstlarga moslashish imkonini beradi. Bu turli xil madaniy muhitda muvaffaqiyatli muloqot qilish uchun zarurdir. Pragmatik malakaga ega bo'lgan o'quvchilar tegishli tilni yaratishi, yashirin ma'nolarni tushunishi va turli ijtimoiy sharoitlarga moslashishi mumkin. Virtual almashinuv va interaktiv platformalar orqali texnologiya ushbu ko'nikmalarni rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Texnologiya interaktiv platformalar va virtual o'zaro ta'sirlar orqali ushbu qobiliyatlarni rivojlantirishga katta hissa qo'shadi [2].

Onlayn ta'lim ushbu mahoratni rivojlantirish imkoniyatlarini kengaytirdi, haqiqiy kontekstlarni va turli xil o'zaro ta'sirlarni kiritdi. Turli xil o'zaro ta'sirlar va real sharoitlarni taklif qiluvchi onlayn ta'lim tufayli bu qobiliyatni rivojlantirish imkoniyatlari oshdi. Bundan tashqari, texnologiya virtual almashinuv va interaktiv platformalar orqali ushbu ko'nikmalarni rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Pragmatik kompetensiya o'quvchilarga yashirin ma'nolarni tushunish, tegishli tilni yaratish va turli ijtimoiy kontekstlarga moslashish imkonini beradi. Bu turli xil madaniy muhitda muvaffaqiyatli muloqot qilish uchun zarurdir.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METOD (ЛИТЕРАТУРА И МЕТОД / MATERIALS AND METHODS). Til o'rganishning muhim jihati pragmatik kompetensiya bo'lib, u tilni tushunish va ijtimoiy va madaniy jihatdan maqbul va muloqot maqsadlariga erishishda samarali foydalanish qobiliyatini o'z ichiga oladi. Tarixiy jihatdan, bu qobiliyatlarni sayqallashning asosiy muhiti sinf edi. Biroq, onlayn ta'limning paydo bo'lishi til o'qitishni o'zgartirdi va pragmatik kompetensiyani rivojlantirish uchun yangi imkoniyatlar ochdi. Ushbu insho texnologiya onlayn ingliz tilini o'rganuvchilarga pragmatik kompetensiyani rivojlantirishga qanday yordam berishi mumkinligini o'rganadi. Onlayn o'qituvchilar texnologiyadan foydalangan holda amaliy ko'nikmalarning o'sishini qo'llab-quvvatlovchi dinamik va samarali o'quv muhitini yaratishi mumkin [3].

Texnologiya ingliz tilini onlayn o'rganishda pragmatik kompetensiyani rivojlantirishda muhim rol o'ynashi mumkin. Haqiqiy til kiritish, o'zaro ta'sir qilish imkoniyatlari va aniq ta'lim berish orqali

texnologiya o'quvchilarga turli xil ijtimoiy kontekstlarda samarali muloqot qilish uchun zarur bo'lgan ko'nikmalarni rivojlantirishga yordam beradi. Ingliz tilini onlayn o'rganayotganda texnologiya pragmatik ko'nikmalarni rivojlantirishda juda katta boylik bo'lishi mumkin. Texnologiya o'quvchilarga turli ijtimoiy sharoitlarda muvaffaqiyatli muloqot qilish uchun zarur bo'lgan qobiliyatlarni egallashga yordam beradi, ular o'zaro ta'sir qilish, aniq ko'rsatmalar va haqiqiy til kiritish imkoniyatlarini taklif qiladi.

MUHOKAMA

(ОБСУЖДЕНИЕ/DISCUSSION). Ingliz tilida muvaffaqiyatli muloqot qilish pragmatik qobiliyatni talab qiladi. Bu talabalarga yashirin ma'nolarni tan olish va izohlashga yordam beradi: Pragmatik kompetensiyaga ega bo'lgan talabalar istehzo, kinoya va xushmuomalalik belgilari kabi to'g'ri kontekstsiz ko'pincha noto'g'ri talqin qilinadigan nozikliklarni aniqlay oladilar va mos tilni yaratadilar: O'quvchilar turli xil pragmatik kompetensiyalarni rivojlantirish orqali to'g'ri so'z va iboralarni tanlash orqali mo'ljallangan ma'noni muvaffaqiyatli yetkazishlari mumkin: Qobiliyatlar o'z tillaridan foydalanishni turli vaziyatlarga, jumladan, rasmiy va norasmiy sharoitlarga, shuningdek, professional va shaxslararo o'zaro munosabatlarga moslashtirish uchun yaxshiroq o'zgartirishga qodir. Onlayn ingliz tili o'qituvchilari texnologiyadan samarali foydalanish orqali o'quvchilarga akademik va professional sharoitlarda muvaffaqiyatga erishish uchun zarur bo'lgan pragmatik ko'nikmalarni rivojlantirishga imkon beradigan qiziqarli va samarali o'quv muhitini yaratishi mumkin [4].

Olingan ba'zi muhim narsalar, ular pragmatik kompetensiyani egallashda texnologiyaning roli bilan bog'liq bir nechta asosiy mavzularni ochib berdi.

Texnologiyadan foydalangan holda onlayn ingliz tilini o'rganishda ishtirokchilar ona tilida so'zlashuvchilar bilan o'zaro munosabatlarni, shuningdek, ijtimoiy media va onlayn forumlar orqali haqiqiy tildan foydalanishni qadrlashdi. Bundan tashqari, ishtirokchilar onlayn sozlamalarda asl tildan foydalanishning muhimligini ta'kidladilar. Ular ona tilida so'zlashuvchilar va turli madaniyatlarga ega bo'lgan boshqa o'quvchilar bilan muloqot qilish imkoniyatini qadrlashadi. Bundan tashqari, ijtimoiy media platformalari va

onlayn forumlardan foydalanish ularga real dunyo tilidan foydalanish va haqiqiy misollardan o'rganish imkonini berdi, bu ularga o'rganishda yana bir tajriba berdi [6].

Ishtirokchilar bilan suhbatga asoslanib, ular pragmatik me'yorlar bo'yicha aniq yo'l-yo'riq va o'qituvchilar va tengdoshlarning fikr-mulohazalari pragmatik xatolarni tuzatishda juda muhim ekanligini ta'kidladilar. Ishtirokchilar o'qituvchilar tomonidan pragmatik me'yorlar, madaniy nuanslar va turli kontekstlarda tildan to'g'ri foydalanish bo'yicha ko'rsatmalarni o'z ichiga olgan aniq ko'rsatmalarni qadrlashdi. Onlayn ta'limda ajratib bo'lmaydi. Bundan tashqari, ular o'qituvchilar va tengdoshlaridan o'zlarining tildan foydalanishlari bo'yicha fikr-mulohazalarini olish imkoniyatini qadrlashdi, bu ularga pragmatikadagi xatolarni aniqlash va tuzatishga yordam berdi [5].

Ishtirokchilar onlayn munozaralar, rolli o'yinlar va simulyatsiyalar kabi interfaol tadbirlar pragmatik kompetentsiyani rivojlantirishda samarali ekanligini aniqladilar, chunki haqiqatan ham onlayn sharoitlarda rolli o'yinlar va simulyatsiyalar pragmatik ko'nikmalarni samarali rivojlantirdi. Bundan tashqari, bu mashg'ulotlar o'quvchilarga o'zlarining til ko'nikmalarini amalda qo'llash va real media kontekstida fikr-mulohazalarini olishlari uchun ba'zi imkoniyatlar yaratdi. Ular o'rganishda katta tajribaga ega bo'lganlari sababli, ular buni onlayn qilishda qiziqarli bo'lishdi.

NATIJALAR (PEZYJTATY/ RESULTS).

Texnologiya haqiqiy kontekstlarni, aniq ko'rsatmalarni va madaniyatlararo muloqot imkoniyatlarini taqdim etish orqali pragmatik kompetentsiyani egallashni sezilarli darajada osonlashtiradi. Biroq, samaradorlik ta'lim sifati, o'qituvchi tajribasi va o'quvchilarning faolligiga bog'liq. Ammo shuni ta'kidlash kerakki, texnologiya vositasida til o'rganish samaradorligi turli omillarga, masalan, o'quv materiallarining sifati, o'qituvchilarning tajribasi, o'quvchilarning motivatsiyasi va faolligiga bog'liq. Texnologiyani pragmatik kompetentsiyaga uzoq muddatli ta'sirini o'rganish va muvaffaqiyatli onlayn til o'rganishga hissa qo'shadigan o'ziga xos omillarni o'rganish uchun qo'shimcha tadqiqotlar talab etiladi [7].

XULOSA(ЗАКЛЮЧЕНИЕ/CONCLUSION).

Texnologiyadan foydalangan holda, onlayn ingliz tili

o'qituvchilari pragmatik ko'nikmalarni rivojlantirishga yordam beradigan qiziqarli va samarali o'quv muhitini yaratishi mumkin. Haqiqiy ta'lim tajribasini yaratish, pragmatik me'yorlar bo'yicha aniq ko'rsatmalar berish va mazmunli o'zaro munosabatlarni rivojlantirish orqali onlayn o'qituvchilar o'quvchilarga turli madaniy kontekstlarda ishonchli va samarali muloqot qilish imkoniyatini berishi mumkin. Texnologiya pragmatikani o'qitish va o'rganishda inqilob qilish imkoniyatiga ega. Haqiqiy ta'lim tajribasini yaratish, aniq ko'rsatmalar berish va mazmunli o'zaro munosabatlarni rivojlantirish uchun texnologiyadan foydalangan holda, onlayn ingliz tili o'qituvchilari o'quvchilarga globallashtirgan dunyoda samarali muloqot qilish uchun zarur bo'lgan pragmatik ko'nikmalarni rivojlantirishlari mumkin.

ADABIYOTLAR RO'YXATI (ИСПОЛЬЗОВАННАЯ ЛИТЕРАТУРА/ REFERENCES)

1. Blake R. J. Brave new digital classroom: Technology and foreign language learning. Georgetown University Press, 2013.
2. Braun V., & Clarke V. Using thematic analysis in psychology. Qualitative Research in Psychology, 3(2), 2006. – P. 77–101.
3. Byram M. Teaching and assessing intercultural communicative competence (Multilingual Matters). Multilingual Matters. 1997.
4. Baker W. Culture and Identity through English as a Lingua Franca. 2015.
5. Chun D. CALL technologies for L2 reading post Web 2.0. Present and Future Promises of CALL: From Theory and Research to New Directions in Language Teaching, 5, 2011. 131–170.
6. Hampel R., & Stickler U. The use of videoconferencing to support multimodal interaction in an online language classroom. ReCALL, 24(2), 2012. – P. 116– 137.
7. Ishihara N., & Cohen, A. D. Teaching and learning pragmatics: Where language and culture meet. Routledge, 2014.
8. Kasper G. Classroom research on interlanguage pragmatics. Pragmatics in Language Teaching/Cambridge University Press, 2001.